

„Élet-program”

A Szív óvoda nevelési programja

És egy asszony, ki csecsemőjét keblére szorította,
Mondá: Beszélj nekünk a gyermekekről,
És ő mondá:
Fiai és lányai ők az önmagát megörökítő Életnek:
Ők általatok, ám nem belóletek jönnek.
És jóllehet veletek vannak, nem a Ti tulajdonotok ők.
Szeretetet adhattok nekik, de nem az elgondolásaikat,
Mert nekik megvannak az ő saját gondolataik.
És testüknek otthont is adhattok, de nem a Lelküknek,
Mert a lelkük a Jövendő házában van otthon,
Ahová Ti nem látogathattok el, még álmaitokban sem.
Igyekeztek hozzájuk hasonulni, de ne akarjátok őket magatokhoz
hasonlóvá tenni,
Mert az élet nem halad visszafelé és nem köt egyezséget a Tegnappal.
Ti vagytok az Íj, melyről gyermekeiteket,
Élő nyilakat – röpíti a messzeségbe
Az Íjász, aki látja a Célt a végtelen ösvényein túl,
S meghajlítja ereje hatalmával a Húrt,
Hogy gyorsan és messzire szálljanak nyilai...
Ti pedig nyugodjatok bele boldogan, ahogy az Íjász meghajlítja az íjat,
Mert miként szereti a nyilat, amit kirepít,
Akként kedveli ő az Íjat is, ha szilárd és megbízható.

Kahlin Gibran: A próféta

Tartalomjegyzék

	A Szív óvoda jellemző adatai	4
	Pedagógiai hitvallásunk	5
1.	A Szív óvoda jellemzői, feltételrendszere	7
1.1.	A Szív óvoda jellemzői	7
1.2.	A Szív óvoda tárgyi - dologi feltételei	8
1.3.	A Szív óvoda személyi feltételei	11
2.	A Szív óvoda nevelési céljai és feladatai	13
2.1.	A Szív óvoda nevelési céljai	13
2.2.	A Szív óvoda nevelési feladatai	14
3.	A Szív óvoda nevelésének alapvető keretei	15
3.1.	Az egészséges életmód kialakítása	15
3.1.1.	Egészséges környezet, az egészséges testi fejlődés külső feltételeinek biztosítása	15
3.1.2.	A gyermekek egészségének védelme, ellenálló képességének fokozása	16
3.1.3.	A gyermekek testi gondozása, majd képessé tételük önmaguk gondozására	17
3.1.4.	Speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása szakemberek segítségével	18
3.1.5.	„Szív kincsesláda” program	19
3.1.6.	„Dohányzás – megelőző” program	19
3.2.	Az érzelmi nevelés és a szocializáció	20
3.2.1.	Az érzelmi nevelés és a szocializáció megalapozása	21
3.2.2.	Az új gyermekek beszoktatása a csoportba	21
3.2.3.	A csoport életének vonzóvá tétele, az összetartozás tudatának felébresztése.	22
3.2.4.	Önismeret, „Én” realizálás kialakítása	24
3.3.	Esztétikai nevelés és ízlésformálás	26
3.3.1.	Esztétikailag megfelelő környezet biztosítása	26
3.3.2.	Esztétikai fogékonyság kialakítása, rendszeres élménynyújtás	27
3.4.	Az anyanyelvi nevelés megvalósítása	29
3.4.1.	Példamutató óvónői beszéd, fejlett beszédkészség, modell értékű beszédviselkedés	29

	3.4.2.	Kommunikációs készségfejlesztés, szókincsbővítés	30
	3.4.3.	Beszédtechnikai hibák javítása	30
4.		Az óvodai élet megszervezése	32
5.		Az óvodai élet tevékenységformái	34
	5.1.	A játék	34
	5.1.1.	A játék feltételeinek megteremtése	34
	5.1.2.	Élménynyújtás és tapasztalatszerzés biztosítása	36
	5.1.3.	A játékfajták legjellemzőbb megjelenési szintjei	36
	5.1.4.	Kiegyensúlyozatlanságra, sérelemre utaló játékformák	37
	5.2.	Mese – vers	38
	5.3.	Ének – zene, énekes játék	40
	5.4.	Rajzolás, mintázás, kézi munka	43
	5.5.	Mozgás	46
	5.6.	A külső világ tevékeny megismerése	48
	5.7.	A munkajellegű tevékenységek	52
	5.8.	Tanulás	54
6.		A Szív óvoda kapcsolatrendszere	55
7.		A Szív óvoda gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységei	57
8.		A Szív óvoda szakmai dokumentumainak egymásra épülése	59
		Felhasznált irodalom	61
		Legitimációs záradék	63

Az óvoda jellemző adatai

Az óvoda hivatalos neve: Terézvárosi Önkormányzat Óvodája

**Az óvoda pontos címe,
telefon/fax száma:** 1063 Budapest, Szív utca 6.
322 – 8628

Óvodai csoportok száma: 5 csoport

Az óvoda alapítója: Budapest Főváros Terézváros
Önkormányzata

Az óvoda fenntartója: Budapest Főváros Terézváros
Önkormányzata VI. Eötvös u. 3.

**Az óvoda
felügyeleti szerve:** Budapest Főváros Terézváros
Önkormányzat Képviselő – testülete
1067 Budapest, Eötvös utca 3.

**Az óvoda alapító
okiratának száma, kelte:** 169/2004.
2004. április 30.

**Az óvoda vezetője, a
Program benyújtója:** Etelakyné Sarkadi Gabriella

Pedagógiai hitvallásunk

Napjaink felgyorsult, rohanó életritmus, társadalmi, környezeti adottságainak figyelembevételével fogalmazódott meg bennünk a harmóniára való törekvés gondolata, mely nemcsak a testi-lelki egészségre nevelést foglalja magában, hanem az ember és a természet megbonthatatlan egységét célozza.

Ilyen terület a környezetvédelem és az egészségvédelem, s ezért kapta programunk az „Élet-program” elnevezést, mely az egész nevelőtestület pedagógiáját, annak szellemiségét tükrözi.

Hisszük és valljuk, hogy minden gyermek más és más, ezért a fejlesztésükre irányuló pedagógiai eljárásoknak alkalmazkodniuk kell az egyéni fejlettséghez, a fejlődés üteméhez és sajátosságaihoz.

Számunkra nincs különbség gyermek és gyermek között, csak az egyenlő feltételek és azonos körülmények között bizonyított tehetség, egyéni hajlam, irányultság különbözteti meg őket egymástól. Egyik fontos feladatunk az igazságosság, a kisebbségből, az anyagi, családi körülményekből eredő különbségek kiegyenlítése, a lappangó tehetségek felszínre hozása.

Számunkra kiemelt fontosságú az esélyegyenlőség megteremtése, a gyermekek mindenek felett álló érdekének képviselője.

Programunk nem tartalmaz kööttségeket a gyermekek életkor szerinti csoportszervezését illetően, a csoportok kialakítását a jelentkező gyermekek életkora szabja meg.

A Szív óvoda sajátos arculatát társadalmi – természeti környezetünk, helyi adottságaink, az ebből fakadó pedagógiai törekvéseink teremtették meg.

Az „Élet – program” sokszínű, specialitásainkat, sajátos arculatunkat természeti környezetünk, helyi adottságaink, a velünk szemben támasztott igények, valamint az ezekből fakadó pedagógiai törekvéseink határozták meg.

Specialitásaink:

Környezettudatos, egészséges életmódra nevelés:

- ♥ Környezettudatos életvitel megalapozása természet és állatvédelem.
- ♥ „A Szív kincsesláda” c. Szív egészségvédelmi alternatív óvodai program.
- ♥ Dohányzás Megelőzési Program.
- ♥ Egyesületi tagként aktív részvétel az „Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózata” programjaiban.
- ♥ Kirándulások.
- ♥ Táborozások.

Komplex művészetre nevelés:

- ♥ A nemzeti kultúra alapjainak lerakása.
- ♥ Táncházt.
- ♥ Néptánc-tanítása.
- ♥ Zenehallgatás.
- ♥ Kézműves foglalkozások.

Felzárkóztatás:

- ♥ Egészségileg.
- ♥ Szociálisan (hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése).
- ♥ Pszichésen.
- ♥ A gyermekek szenzomotoros integrációjának optimális elősegítése
- ♥ Alapkulturatechnikák elsajátításának megalapozása.

A nevelőtestület valamennyi tagja szaktudását és sok-sok szeretetét adja a kitűzött célok elérése érdekében.

1. A Szív óvoda jellemzői, feltételrendszere.

1.1. Óvodánk jellemzői:

Óvodánk Budapest VI. Kerületében, Terézvárosban található, tömegközlekedési eszközökkel jól megközelíthető helyen.

A rendelkezésünkre álló adatok szerint az épület 1886. április 13 – án készült el. Az építtető, Kaukovszky Adolf felesége magánóvodát tartott fenn benne. Haláluk után az épületet a fővárosnak adományozták azzal a kikötéssel, hogy mindenkor óvoda működjön benne. 1904 – ben nyílt meg, mint fővárosi óvoda. Később az ingatlanrendezések során az épület a VI. kerületi Tanács, majd az Önkormányzat birtokába került.

Adataink alapján 2004 – ben óvodánk 100 éves.

A Szív óvoda a belvárosban van, gyermekeink több emeletes, kert nélküli házakban laknak, a valódi természet közelsége nem része mindennapjaiknak.

Hermetikusan elzárt a forgalomtól és a környező épületektől, ezáltal is megteremtve azt a biztonságot, amely az óvoda egészére jellemző.

Napjainkban gyermekek összetétele híven tükrözi a társadalmi rétegződést, együtt nevelkednek az eltérő szociális háttérből érkező gyermekek.

1.2. Óvodánk tárgyi – dologi feltételei

Az óvoda régi – patinás, felújított épület három szintjén helyezkedik el.

A **pincszinten** található a tornaszoba, a gyermeköltöző, a könyvtár – nevelői, a logopédus szobája, a mosókonyha és a kazánház.

A **földszinten** 2 csoportszoba, gyermek és felnőtt öltöző, mosdók, konyha, vezetői iroda kapott helyet.

Az **emeleten** 3 csoportszoba, gyermekmosdók, öltözők, konyha és az óvodatitkár szobája található. Az emeleten van még egy „szolgálati” lakás, melyet egy jóhiszemű jogcím nélküli lakó használ. Az óvoda összkomfortos, a tető kivételével kívülről és belülről is fel van újítva.

Az öt csoportszoba a gyermekek fejlődésének megfelelően igényesen berendezett, eszközellátottsága minden szempontból megfelel a korszerű elvárásoknak.

Az egyes nevelési területek feladatainak megvalósításához az alábbi feltételrendszerrel rendelkezünk:

Könyvtárunk hármass funkciót lát el:

BIZTOSÍTJA:

- ♥ *pedagógusaink szakmai fejlődését*
- ♥ *gyermekünk zene és könyvszeretetének megalapozását*
- ♥ *a szülők gyermekneveléssel kapcsolatos ismereteinek bővítését.*

A könyvtári állomány – mely tartalmazza a szakkönyveket, ismeretterjesztő és mesekönyveket illetve kazettákat, CD –ket, video –filmeket, kb. 1500 db –ra tehető.

Minden foglalkozási ághoz szertár áll rendelkezésre. Kiemelten sok eszköz segíti a munkánkat a környezettudatos életvitel megalapozásához.

Programunk sajátosságainak megfelelően rendelkezünk:

A környezettudatos, egészséges életmódra nevelés területén:

- ♥ eszközök „A Szív kincsesláda” program megvalósításához
- ♥ eszközök a „Dohányzás Megelőzési Program” megvalósításához
- ♥ Az Egészségesebb Óvodák Nemzeti Hálózatának kiadványai, melyek mindenki által elérhetőek
- ♥ növényházak
- ♥ akváriumok
- ♥ mikrovilágunkat felfedező eszközök
- ♥ távcsövek
- ♥ mikroszkópok
- ♥ nagyítók
- ♥ iránytűk
- ♥ bogárgyűjtő készletek
- ♥ térképek
- ♥ könyvek stb.

Mindennapjainkba természetesen épül be a tornaterem használata is, változatos tornaszerekkel, melyek biztosítják a gyermekek harmonikus, differenciált mozgását.

Az eszközök használata mindennapi életünk gyakorlatává vált, ezért folyamatos karbantartásukra, pótlásukra és bővítésükre van szükség.

A gyermekek egészséges életmódra nevelésének legfontosabb színtere az óvodánk udvara, mely két részre osztható. A hátsó területen kaptak helyet a mozgásfejlesztő játékok – ez a terület a mesterséges megvilágítás megteremtésével lehetőséget ad a délutáni játéktevékenységre -. Az első udvar a kézműves foglalkozásokat biztosítja a gyermekek számára.

Rövidtávú fejlesztési céljaink között szerepel:

- ♥ a hátsó udvar borításának korszerűsítése,
- ♥ a játékok az Európai Unió szabványoknak megfelelő cseréje,
- ♥ pancsolómedence beszerzése
- ♥ kerti tó felépítése

A komplex művészetre nevelés területén:

- ♥ a népi, klasszikus polgári kultúra bemutatására szolgáló ismeretterjesztő anyagok (Képzőművészeti Albumok, könyvek, CD – k,
- ♥ táncruhák, kiegészítők,
- ♥ népi hangszerek,
- ♥ ritmushangszerek (minden gyermek számára),
- ♥ jól felszerelt kézműves – műhely (szövőkeretek, himzőrámák, természetes alapanyagok, körmöcske, varrógép, varróeszközök stb.).

A felzárkóztatás területén:

- ♥ készségfejlesztő játékok,
- ♥ a szociálisan rászoruló gyermekek részére megszervezett fejlesztő foglalkozások eszközei,
- ♥ érzékelést és észlelést fejlesztő speciális játékok,
- ♥ ILLEMBERKE – program.

Óvodánk jelenlegi felszereltségéhez nagymértékben hozzájárultak azok a pénzösszegek, melyeket az óvónők pályázatok útján nyertek el.

1.3. Az óvoda személyi feltételei:

Óvodapedagógusi szakképzettséggel rendelkező főállású óvónők száma	11 fő
Pedagógiai munkát segítő főállású dajkák száma	6 fő
Óvodatitkár	1 fő
Mosó – vasalónő	1 fő
Karbantartó – kertész	1 fő
Összesen :	20 fő

Az óvodapedagógusok közül:

pedagógus szakvizsgával rendelkezik	4 fő
szakirányú végzettséggel rendelkezik	1 fő
egészségügyi szakvizsgával rendelkezik	1 fő

Az „Élet-program” céljának megvalósítása csak egy egységes és elhivatott nevelőtestülettel lehetséges.

A Élet program specialitásainak megfelelően szervezzük és vállaljuk a szakmai továbbképzéseket, melyek az alkalmazotti testület valamennyi tagját alkalmassá teszik arra, hogy maradéktalanul megvalósuljon nevelési céljaink.

Az óvoda pedagógusai rendelkeznek azokkal a pedagógiai képességekkel, amelyek elengedhetetlenül szükséges a programunk megvalósításához.

Ezek a következők:

- ♥ **Kommunikációs készség** – a kapcsolatteremtés, a kapcsolatmegtartás képessége, mely figyelembe veszi a gyermek érzelmeit és megtalálja a gyermekek számára megfelelő hangnemet.
- ♥ **Konstruktív képesség** – melyre az ismeretszerzési folyamatban van szükség.
- ♥ **Szervezőképesség** – feltétele annak, hogy az óvónő jól be tudja osztani az idejét.

Az óvónő egész nevelőmunkáját áthatja a gyermekek egyéni különbségének tiszteletben tartása, a szereteten, őszinte érdeklődésen és elfogadáson alapuló magatartás.

Az elmúlt évek során olyan óvónői párok alakultak ki, akik szívesen dolgoznak együtt, munkájuk egymásra épül, illetve a különböző személyiségjegyek szerencsésen egészítik ki egymást. A nevelőtestület egységes, a nevelők közötti jó kapcsolat biztosítja, hogy szükség esetén a párok cserélődhessenek.

Az óvoda valamennyi alkalmazottjának munkája szervesen beépül a nevelőmunkába. Az óvónők és a dajkák kapcsolata kiegyensúlyozott. A dajkák szakmai fejlődése érdekében dajka-munkaközösséget működtetünk.

2. A Szív óvoda nevelési céljai és feladatai

2.1. Az óvodánk nevelési céljai

Célunk:

- ♥ A környezettudatos életvitel megalapozása.
- ♥ Megalapozni a gyermekekben azt a mentalitást, hogy az emberiség – és abban ő a GYERMEK – a természet egy részét képezi, de nem uralkodik rajta, programunk életmódot, gondolkodást, védelmet, viselkedésmódot, a természet kincseinek okos és mértéktartó felhasználását közvetítse a gyermekek számára.
- ♥ Gyermeinkben felébreszteni a tudásvágyat, megismertetni a jól végzett munka örömét, az alkotás izgalmát.
- ♥ Környezetével, saját magával szemben igényes, pozitív „Én-képű” gyermeki személyiség kialakítása.
- ♥ A művészetekhez fűződő pozitív érzelmi kapcsolatok megalapozása.
- ♥ Gyermeki világkép alakítása.
- ♥ Gyermeki jogok és kötelességek megismertetése.
- ♥ Az előbbieket megvalósításával célunk a gyermekek ÉLET – re nevelése.

Igyekszünk a szó nemes értelmében óvoda maradni, célunk a nevelés során a kreativitás, a pozitív gondolkodás kialakítása, a gyermek optimális személyiségfejlődésének biztosítása, annak érdekében, hogy megfelelően szocializált legyen a közösségi élethez.

2.2. Az óvodánk nevelési feladatai

- ♥ Az embert, a természeti és társadalmi környezetet tisztelő – érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi – szokásrendszer megalapozása.
- ♥ A természeti környezetünk (szűkebb és tágabb) élővilágának megismertetése és védelmére nevelése – „Azt gyűjtjük, amit a természet elenged.”
- ♥ Holisztikus világszemlélet megalapozása.
- ♥ A játékon keresztül kereső, kutató, felfedező, élményszerző tevékenységek biztosítása.
- ♥ Nyílt, barátságos, önálló gyermeki személyiség tudatos formálása, önmaga értékeinek és gyengeségeinek megismertetése és elfogadtatása.
- ♥ A gyermekek szemléletének formálásával képessé tesszük őket arra, hogy felnőtt korukban befolyásolni tudják saját testi – lelki egészségüket.
- ♥ Megteremteni azt a légkört, amely lehetővé teszi mások elfogadását, melyben megismertetjük az emberi együttélés szabályait és be is tartatjuk azokat.
- ♥ Kivételes, meleg, barátságos légkört teremtünk, amelyben a gyermek félelmek és gátlások nélkül vállalni tudja önmagát értékeivel és gyengeségeivel együtt.
- ♥ A gyermeki jogok és kötelességek megismertetése, amely hozzásegíti a gyermekeket ahhoz, hogy megtalálják helyüket és szerepüket először a szűkebb, majd a tágabb környezetükben.

3. A Szív óvoda nevelésének alapvető keretei.

3.1. Az egészséges életmód kialakítása

Helye a nevelés folyamatában:

Az egészséges életmód alakításának kiemelt szerepe van a programunkban, amely alapvető feltétele a többi nevelési területen folyó munka pozitív érvényesülésének, illetve megvalósításának.

Célja:

Olyan belső igény kialakítása gyermekeinkben, amely során fontossá válik számukra a testi – lelki fejlődésük. A gyermekeken keresztül szeretnénk formálni a családok életszemléletén.

Feladata:

- 3.1.1. Egészséges környezet, az egészséges testi fejlődés külső feltételeinek biztosítása.
- 3.1.2. A gyermekek egészségének védelme, ellenálló képességének fokozása.
- 3.1.3. A gyermekek testi gondozása, majd képessé tételük önmaguk gondozására.
- 3.1.4. Szakemberek segítségével speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása.
- 3.1.5. „Szív kincsesláda” program.
- 3.1.6. „Dohányzás megelőző” program.
- 3.1.7. Egészségesebb óvodák Nemzeti hálózata.

A fejlesztés tartalma:

- 3.1.1. Az egészséges környezet, az egészséges testi fejlődés külső feltételeinek biztosítása.

Az óvodai környezet lehetővé teszi gyermekeink egészséges testi fejlődését.

Az óvoda udvara a nevelés egyik színtere. A különböző jellegű talajfelületei más – más célt szolgálnak. A hátsó, elsősorban mozgásos játékok lehetőségét biztosító udvaron található:

- ♥ homokozó, mászóka, csúszda, focipálya, kosárlabdapalánk, vonat, babaház, sátor stb.

Az első udvaron a nyugodtabb, kevésbé mozgásos tevékenységek folynak:

- ♥ ábrázolás, barkácsolás

A higiénés feltételeket biztosítja az udvari WC, a kézmosó, a kerti zuhany és az állandó folyadékpótlás lehetősége.

A játékok, sportszerek biztonságára folyamatosan ügyelünk.

Az öltözők kialakítása a lehetőségekhez képest, megfelelően biztosítja a nyugodt vetkőzést, öltözést.

A gyermekmosdók felújítottak, lehetővé teszik a gyermekek számára a WC használat intimitását.

A csoportszobák berendezése alkalmazkodik az adott csoport életkorához, összetételéhez (állítható magasságú asztalok stb.) A csoportszobákban a nyugodt, meleg színek dominálnak, a világítás korszerűsítése megtörtént, jó fényű otthonos csillárokkal rendeztük be a helyiségeket.

Az óvoda egész területén nagy gondot fordítunk a tisztaságra.

3.1.2. A gyermekek egészségének védelme, ellenálló képességének fokozása.

Az egészség megőrzéséhez fontos, hogy a gyermek szervezete képes legyen alkalmazkodni az időjárás változásaihoz. Rendszeresen tartózkodunk az udvaron, télen sem marad el a levegőzés, amit megfelelő mozgással párosítunk – csúszkálás a jégen (a focipálya lefagyasztása), szánkózás, hógolyózás.

Helyi programunk szellemiségének megfelelően minden csoport naponta kötelezően használja a tornatermet. A harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése érdekében játékaink olyan elemeket tartalmaznak, melyekkel a különböző alapmozgásokat, készségeket fejlesztjük. Gyakran sétálunk, kirándulunk. Hagyományaink közé tartozik a téli - nyári táborozás (Dunabogdány, Hárshegy)

Az óvodánkba csak egészséges gyerekeket fogadunk, a napközben megbetegedetteket elkülönítjük, a szülőt értesítjük, sürgős esetben azonnali ellátását biztosítjuk (lehetőség szerint telefonon szülői hozzájárulást kérve).

Gyermekeink állapotát rendszeresen ellenőrzi az óvoda orvosa és védőnője.

Munkánk során kötelező érvényűnek tartjuk magunkra nézve az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat előírásait.

A fertőzések elkerülése érdekében saját törölközőt, fogkefét, poharat, fogkrémet és fésűt biztosítunk minden gyermek számára.

3.1.3. A gyermekek testi gondozása, majd képessé tétele önmaguk ápolására.

A testápolás feladatai:

- ♥ a tisztaságigény kialakítása
- ♥ a családi és az óvodai gondozás összehangolása
- ♥ WC használata, kézmosás
- ♥ papírzsebkendő használata
- ♥ fésülködés
- ♥ fogmosás
- ♥ szükség szerint fürdetés, körömápolás, ruhák kimosása
- ♥ a nyári időszakban naponkénti zuhanyozás
- ♥ Téli időszakban folyamatosan biztosítjuk a kéz – és ajakápolást.

A gyermekek fokozatosan, az egyéni fejlődés ütemének megfelelően jutnak el a személyes gondozottság igényléséig.

Öltözködés feladatai:

Alapvető feladatunk, hogy a szülővel együttműködve biztosítsuk a gyermekek számára a kényelmes, réteges, időjárásnak megfelelő öltözködést.

A lúdtalp elkerülése érdekében szorgalmazzuk a megfelelő lábbeli viseletét. A balesetek elkerülése miatt a papucs használatát nem engedjük meg.

A délutáni pihenésnél gyermekeinket pizsamába öltöztetjük át.

A testnevelés foglalkozásokon kötelező a tornaruha viselete.

A szülők által biztosított a pótruha illetve fehérnemű.

Táplálkozás:

Három étkezést biztosítunk azonos időintervallumban. Nagy gondot fordítunk az étkezés körülményeire

- ♥ esztétikus eszközök
- ♥ viselkedés, illemszabályok megismertetése, betartatása

A nap különböző szakaszaiban, lehetőséget biztosítunk a folyadékpótlásra. Bevezettük a délelőtti teázást.

Minden csoportban, a szülők kezdeményezésére gyakorlattá vált a napi rendszeres gyümölcs és zöldségfogyasztás.

A heti étrend nyomon követhető minden szülő számára annak érdekében, hogy gondoskodni tudjanak az otthoni táplálék – kiegészítésről.

Pihenés:

Az egészséges, kényelmes, nyugodt pihenés érdekében a hagyományos óvodai fektetőket matracokra cseréltük le. A megfázások elkerülése érdekében felnőtt méretű, könnyű paplant használunk, mely félbehajtvva alulról és felülről is védi a gyermekeket. Kényelmüket a pizsama is biztosítja. Az egyéni alvási szokásokat maximálisan figyelembe véve, alhatnak kedvenc játékaikkal, vagy „rongyaikkal”. Nem kényszerítünk senkit alvásra, rövid pihenés után a nem alvó gyermekek csendes, társaikat nem zavaró tevékenységekkel foglalhatják el magukat.

3.1.4. Speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása szakemberek segítségével.

- ♥ rendszeres fogorvosi szűrés, gyakorlati fogápolási tanácsadás
- ♥ hallásvizsgálat
- ♥ látásvizsgálat,
- ♥ folyamatos kapcsolattartás a kerületi Nevelési Tanácsadó munkatársaival,
- ♥ óvodapszichológus látogatja az óvodánkat minden héten.

3.1.5. „Szív kincsesláda program”

Óvodánkban évek óta beépül a nevelés folyamatába a „Szív kincsesláda” c. Szív – egészségvédelmi óvodai alternatív program, amely szervesen beépül az óvoda egészséges életmódra nevelésének minden részterületébe.

A program témakörei.

- ♥ A szív egészséges működésének megismertetése.
- ♥ A szív egészségvédelme, edzése.
- ♥ Az egészséges, helyes táplálkozás megismertetése, megszerettetése.
- ♥ A „Szív-kincsesláda” program az utolsó óvodás évben épül be a nevelés folyamatába.

3.1.6. „Dohányzás megelőző program”

Az alapvető viselkedésminták már az óvodáskorban bevéssznek, így a dohányzással kapcsolatban is. Az öt – hat éves gyermeket már olyan dohányzásra ösztönző, negatív hatások érik, amelyek ellensúlyozására szolgál a „Dohányzás - megelőző” program.

A program témakörei.

- ♥ Érzékelés: hallás, tapintás, hő érzés, fájdalomérzés, szaglás, ízlelés.
- ♥ Személyiség: éntudat, magatartás, közösség és egyén kapcsolata.
- ♥ Egészségi állapot: egészségi állapot jellemzők, egészséget károsító hatások, egészséges életmód.
- ♥ Dohányzás: hatása a szervezetre, passzív dohányzás, káros szenvedély, dohányzó ember, környezetszennyezés.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- ♥ szokássá válik a rendszeres, gondos tisztálkodás, illetve annak igénye
- ♥ kialakul igényük az ápoltság megjelenésére
- ♥ szilárd szokássá válik az étkezés közbeni kultúrált magatartás
- ♥ önállóan, időjárásnak megfelelően öltözködnek, ruhájukat rendben tartják
- ♥ ügyelnek saját és társaik biztonságára
- ♥ a „Szív – program” eredményei

„Élet-program”

- ♥ a „Dohányzás megelőzési” program eredményei

3.2. Az érzelmi nevelés és a szocializáció – felkészítés a közösségi életre.

A gyermeket születése pillanatától közösség veszi körül. Az óvodáskor elérésekor már megszokta a családon belüli együttélés elemi szabályait. Képes ugyan az együttműködésre, de ez a képesség mégis a közvetlen tanulás útján teljesedik ki, mely a modellkövetésre épül, s ebben az óvodának, a jelenlegi társadalmi körülmények között egyre nagyobb szerepet kell vállalnia. Az óvodás évek gyors lefolyásúak, a gyermek érzelme, annak függvényében fejlődik, hogy milyen mintát lát a családban, tágabb környezetében, és hogy mennyire részesül ő ebből.

Helye a nevelés folyamatában:

A személyiségen belül az érzelmek dominálnak, ezért fontos, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, családias, szeretetteli légkör vegye körül.

Célja:

Az újonnan óvodába kerülő gyermekek otthonosan mozogjanak az új környezetben, jó kapcsolatba kerüljenek társaikkal és a felnőttekkel. Egyre nagyobb örömet leljék a csoport életében. Alakuljon ki a kölcsönös segítség és együttműködés képessége. Pozitív érzelmi irányulásra törekvés, amely tiszteletben tartja a gyermek egyéniségét.

Feladata:

- 3.2.1. Az érzelmi nevelés és a szocializáció megalapozása.
- 3.2.2. Az új gyermekek beilleszkedésének segítése a csoportba.
- 3.2.3. A csoport életének vonzóvá tétele, az összetartozás tudatának felébresztése.
- 3.2.4. Önismeret, „Én” realizálás kialakítása.

A fejlesztés tartalma:

3.2.1. Az érzelmi nevelés és a szocializáció megalapozása.

- ♥ Biztosítjuk, hogy a gyermekcsoportok élete zavartalan, derűs, örömteli legyen.
- ♥ A csoportszobák berendezése biztosítja az együtt, és külön-külön történő tevékenységek lehetőségeit.
- ♥ Felkészítés a közösségi életre.
- ♥ Erkölcsi normák kialakítása.

Az erkölcsi normák az emberek viselkedésében és cselekedeteiben valósulhatnak meg. Fontosnak tartjuk a vonzó példát, a szép emberi magatartást. Helyes magatartási formákat erősítünk és azokat automatikus szokás-rendszerre alakítjuk:

- ❖ óvodai viselkedés szabályai
- ❖ érintkezés szabályai

Legfontosabb feladatunk az, hogy az óvodapedagógus és a nevelőtestület többi tagja a maga szeretetével, egyéniségével megszerettesse és vonzóvá tegye az óvodai életet.

3.2.2. Új gyermekek fogadása a csoportba

Az újonnan érkező gyermekek beszoktatása nem az első napon kezdődik. Áprilisban nyílt napot szervezünk az érdeklődő gyermekek és szüleik számára, mely során ízelítőt kapnak az óvodánk életéből. A májusi beiratkozás során a gyermekek és szüleik találkoznak a leendő óvodapedagógusokkal. Nyáron lehetőséget nyújtunk az óvodai élet megismerésére. A beszoktatás klasszikus időszakában mindenféle érzelmi megnyilatkozást természetesnek tartunk.

Már az első napokban igyekszünk a szülőkkel olyan kapcsolatot kialakítani, hogy gyermekeik minél előbb találják meg helyüket a közösségben.

Minden gyermeket igyekszünk személyesen megismerni, ezért eleinte a csoportban dolgozó óvónők és dajkák az egész napot együtt töltik a gyermekekkel.

A szülők eldönthetik, hogy a beszoktatási időben, gyermekeikkel együtt részt kívánnak-e venni a csoport életében.

Sokszor hangoztatjuk a gyermekek nevét és jelét, hogy ők is megismerjék egymást és nevükön szólítsák társaikat.

Igyekszünk minél rugalmasabban megszervezni a napi tevékenységet, azonban vannak a napnak olyan mozzanatai, amelyeket következetesen betartunk, így a későbbiek során ezek a szokások természetessé válnak (szokás – szabályrendszer megalapozása). A nem újonnan szerveződő csoportba bekerülő gyermekek könnyebb beilleszkedése érdekében a „régiji” gyermekeket felkészítjük az újonnan érkező társaik fogadására.

3.2.3. A csoport életének vonzóvá tétele, az összetartozás tudatának felébresztése

A felnőtt–gyermek, a gyermek–gyermek kapcsolat és a felnőtt–felnőtt kapcsolat

Az alábbi értékeket és normákat tartjuk fontosnak:

- ♥ bizalom
- ♥ tiszteletadás
- ♥ egymás megbecsülése
- ♥ tapintat
- ♥ figyelem
- ♥ segítségnyújtás
- ♥ tolerancia
- ♥ önfegyelem
- ♥ pozitív érzelmek kialakítása
- ♥ felelősségérzet
- ♥ kötelességtudat
- ♥ példamutatás

Hagyományok, ünnepek

A szokások, hagyományok, ünnepek biztos szigetként állnak hétköznapjaink sodrásában, melyre szükség van időnként

felkapaszkodni, hogy megpihenjünk, kikapcsolódjunk, valami kicsit mássá váljon, mint a megszokott.

Népünk múltja nem mögöttünk van, hanem alattunk. Ha mögöttünk lenne, elhagyhatnánk, miközben rohanunk előre. Ha alattunk van, akkor vigyázni kell rá, hiszen azon állunk, létezőnk, s nem csúszhat ki alólunk ez a talaj.

A mi óvodánkban e gondolatok szellemében megkülönböztetett jelentőséget tulajdonítunk a hagyományoknak, ünnepeknek.

A folyamatos készülődés, érzelmi ráhangolódás fokozza gyermekeink közösséghez tartozását.

Programunk szellemének megfelelően fontos jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy a népi kultúrából, a néphagyományokból ismerjenek meg gyermekeink szokásokat, hiszen ilyenkor „tisza forrásból” merítünk. Ennek megfelelően történik az adventi készülődés, a farsangi multság, a húsvét megünneplése, s a rendszeresen szervezett táncház. Saját hagyományaink, ünnepeink legnagyobb jelentősége és feladata az óvoda és a család kapcsolatának mélyítése. Ezeknek a programoknak jelentős közösségformáló hatásuk van, hiszen többségében maximálisan támaszkodnak az aktív szülői részvételre. E megmozdulások egy része kitűnő lehetőséget biztosít arra, hogy programunk szellemiségét, nevelési céljainkat kézzelfoghatóan, a gyakorlatban sugározhassuk a szülők felé.

- ♥ Nemzeti ünnepeink méltó megünneplése.
- ♥ „Szív-program” megismertetése gyakorlati bemutatókon keresztül a szülők részére is.
- ♥ „Dohányzás-megelőző” program megismertetése a szülőkkel.
- ♥ Természeti világnapok megünneplése.
- ♥ Gyermeki jogok napja (tájékoztató, emlékeztetés).

Az óvoda dolgozói és a gyerekek családias hangulatú ünnepei, hagyományai:

- ♥ farsang
- ♥ gyermeknap – kirándulással egybekötve
- ♥ dunabogdányi nyaralás
- ♥ hárshegyi üdülés
- ♥ iskolába menő gyermekek búcsúztatása –szülők részvételével- kerti ünnepség keretében.

- ♥ Mikulás – túra (kirándulás a hegyekbe, személyes találkozás a Mikulással)

- ♥ Karácsonyi készülődés

A csoportok ünnepei, névnapok:

- ♥ havi 1 alkalommal rendezzük meg a gyermekek születésnapját, melyre az óvoda biztosítja a süteményt

- ♥ húsvéti készülődés

- ♥ karácsonyi készülődés

- ♥ az örökbefogadott állatok meglátogatása az állatkertben

- ♥ csoportos évváró

- ♥ anyák napja – otthoni segítséggel

Nyitott ünnepeink, hagyományaink:

- ♥ Terézvárosi Óvodanapok – nyitott program az egész kerület számára

- ♥ kézműves napok a kismamák számára

- ♥ nyílt nap az új gyermekek és szülei számára.

- ♥ Betlehemezés

- ♥ játékbemutató a szülőknek

- ♥ táncház

- ♥ kerti ünnepség – nagyok búcsúztatása

3.2.4. Önismeret, „Én” realizálás kialakítása

A 3 – 7 éves kor szenzitív szakasza az Én kialakulásának. Még bizonytalanok az Én határok, a társakkal való megmérettetés a fejlődés velejárója. Fontos feladatunknak tartjuk, hogy megfelelő mértékben teret adjunk önérvényesítése agressziójának, hogy erősödjön önbizalmuk, serkentsük önmegvalósításukat, képesek legyenek elfogadni saját magukat.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- ♥ A gyermekek személyiségfejlődésének jellemző jegye az Én erőteljes hangsúlyozottsága.
- ♥ Szocialitásuk jelentős lépéseket tesz:
 - ❖ elfogadják a másságot
 - ❖ szívesen tevékenykednek társaikkal
 - ❖ elfogadják és betartják a megkívánt magatartásformákat
 - ❖ képesek a magasabb szintű alkalmazkodásra
 - ❖ érdeklődnek egymás iránt

- ♥ Kiszélesedik a tapasztalati körük.
- ♥ Kialakul:
 - ❖ feladattudatuk
 - ❖ kötelességtudatuk
 - ❖ szabálytudatuk

- ♥ Erkölcsileg alkalmassá válnak a társadalmi együttlétre.

3.3. Esztétikai nevelés és ízlésformálás

Helye a nevelés folyamatában:

Az óvodai esztétikai nevelés szerves része a nevelés megszakíthatatlan folyamatának, a teljes személyiség formálásának.

Az esztétikai érzék kialakulása, fejlődése függ az életkörülményektől, a család, a környezet, és az óvoda hatásától.

Célja:

Tegye alkalmassá a gyermeket életkorának megfelelő szinten a környező világ esztétikájának elsajátítására, a gyermek és a környező világ közötti kapcsolat létrehozására.

A gyermeki személyiség formálása.

Eljuttatni a gyermekeket az esztétikai alakítóképesség megfelelő szintjére.

Feladata:

3.3.1. Esztétikailag megfelelő környezet biztosítása.

3.3.2. Esztétikai fogékonyság kialakítása, rendszeres élménynyújtás.

A fejlesztés tartalma:

3.3.1. Esztétikailag megfelelő környezet biztosítása

Az esztétikai érzék kialakulása, fejlődése függ az óvodai hatásoktól, ezért törekedünk arra, hogy már a lépcsőházba lépve kellemes, meleg színek fogadják a gyermekeket, a szülőket és a látogatókat.

Igényességre törekszünk az óvoda esztétikus berendezésénél, a tisztaság, a rend megteremtésében.

Óvodánk bútorainak többsége nyersfa színű, a játékok tárolására fonott kosarakat használunk. A csoportszobák díszítésénél gyermekmunkákat, képzőművészeti alkotásokat alkalmazunk. Az óvoda minden helyiségében található zöld növényzet.

Az óvoda dolgozói követésre méltó modellt nyújtanak megjelenésükkel, ápoltságukkal, viselkedésükkel, beszédükkel.

3.3.2. Esztétikai fogékonyság kialakítása, rendszeres élménynyújtás

A különféle játékformák gazdag esztétikai élmények forrásai.

- ♥ mozgásos játékok: ügyesség, mozgásformák koordinálása és szépsége
- ♥ dalos népi körjátékok: a közös tevékenység, mozgás örömmel tölti el a gyermekeket
- ♥ konstrukciós játékok: az anyagokkal való megfelelő bánásmód megismerése
- ♥ szerepjátékok: társadalmi szituációkba élik bele magukat a gyermekek

A munka sokszor forrása mély esztétikai élménynek is, ezért törekszünk arra, hogy megismertessük a munkából fakadó örömet és szépséget. Megízleltetjük a közösségben végzett munka erkölcsi - esztétikai szépségét:

- ❖ játékok karbantartása
- ❖ csoportszoba rendjének megőrzése
- ❖ önkiszolgálás

Igyekszünk elfogadtatni a szülőkkel, hogy az egyszerű és tiszta ruha szebb mint a túldíszített. Szülői értekezleten beszélünk az egyszerű és egészséges ruházatról. Minden alkalommal felhívjuk a gyermekek figyelmét a tiszta rendezett külsőre.

Lehetőséget biztosítunk a gyönyörködtetésre, a rácsodálkozásra. Megfigyeltetjük a természet szépségét, minden évszakban (növény-örökbefogadás).

Séták alkalmával felfedeztetjük az épületek, parkok stb. szépségét. Gyakran megyünk színházba, múzeumba, lehetőséget adunk a vizuális megjelenítéshez. A foglalkozások anyagát úgy válogatjuk, hogy művészi értékeket közvetítsenek. Óvodánkban a giccses, művészietlen alkotások nem juthatnak el a gyermekekhez. A gyermekek ízlésvilágának formálása érdekében mindennapos tevékenység a zene és a vershallgatás, művészi alkotások nézegetése. Könyvtárunk létrehozásával alapvető célunk volt, hogy lehetőséget biztosítsunk gyermekeinknek arra, hogy megismerkedjenek hozzájuk közel álló

klasszikus zenével, szeressék és tiszteljék a könyveket, megismerkedhessenek a könyvtárhasználat alapjaival. Óvodai könyvtárunk szolgáltatásait a szülők is igénybe vehetik, ezzel egyik célunk az, hogy a család ízlését – értékrendjét közelítsük az óvoda értékrendjéhez.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- Igénylik az esztétikus környezetet, képesek maguk is létrehozni, alakítani azt
- Fogékonnyá válnak a szépre a természetben, a társadalomban, a művészi alkotásokban.
- Képesek megfogalmazni esztétikai élményeiket.
- Igényesek megjelenésükre, ismerik és be is tartják a viselkedés szabályait.

3.4. Az anyanyelvi nevelés megvalósítása.

A mai magyar társadalomban a felnőttek jelentős többsége igénytelenül beszél, így kevés azoknak a családoknak a száma, amelyekben példamutató beszédművelés folyik.

Helye a nevelés folyamatában:

Az anyanyelvi nevelés a személyiségfejlesztés hatékony eszköze, de az óvónőknek figyelembe kell venniük a 3 – 7 éves gyermekek fejlődés-lélektani törvényszerűségeit. Az anyanyelvi nevelés az óvodai élet minden mozzanatában kapcsolódik a gyermeki tevékenységekhez.

Célja:

A beszédet a gyermek környezetével való érintkezésének, önkifejezésének, gondolkodásának eszközévé kell tenni.

Képessé kell tenni a gyermekeket az irodalmi élmények befogadására.

A kommunikációs kudarcok megelőzése a társas kapcsolatokban.

Feladata:

Az anyanyelvi nevelés legfontosabb feladata az, hogy a gyermekek megtanulják élményeiknek, mondanivalójuknak verbális kifejezését, érzékennyé váljanak arra, hogy más szavaiból, alkotásaiból megragadják az emocionális árnyalatokat. Kiemelten fontosnak tartjuk a humorérzék fejlesztését.

3.4.1. Példamutató óvónői beszéd, fejlett beszédkésztség, modell értékű beszédviselkedés.

3.4.2. Kommunikációs készségfejlesztés, szókincsbővítés.

3.4.3. Beszédtechnikai hibák javítása.

A fejlesztés tartalma:

3.4.1. Példamutató óvónői beszéd, fejlett beszédkésztség, modell értékű beszédviselkedés.

Az óvónő és a gyermek közötti beszéd kialakulásának az alapja a közöttük lévő jó kapcsolat, ezért fontosnak tartjuk, hogy már az első

naptól olyan biztonságos, derűs közeget alakítsunk ki, melyben megnyílik a gyermek és kialakul a beszédkedve.

Az óvónő beszéde minta a gyermekek számára, hogy mindig világosan, érthetően közöljük a mondanivalónkat.

Törekszünk arra, hogy beszédünk ne legyen túl hangos vagy halk, természetes hangon mindig a csoport hang- és zörejszintjéhez alkalmazkodunk. Fontosnak tartjuk, hogy a felnőttek egymás között is úgy beszéljenek, hogy ezt a gyermekek bármikor meghallhatják.

3.4.2. Kommunikációs készségfejlesztés, szókincs bővítés.

A nyelvi kommunikáció fejlesztésében nagy segítségünkre vannak a különböző anyanyelvi játékok, amelyeket a nap bármely időszakában használhatunk. Egyszerűbb formái már 3 – 4 éves korban alkalmazhatók – utánmondásos játék, képek nézegetése, felismertetése -, majd fokozatosan emeljük a szintet az önálló szövegalkotást fejlesztő, rendszerező játékokig.

A humorérzék kialakítása és fejlesztése érdekében népi szólásokat, humoros versikéket, csúfolódókat tanítunk a gyermekeknek.

3.4.3. Beszédtechnikai hibák javítása

Igyekszünk minél előbb felfedezni a beszédtechnikai hibákat – melyben a logopédusaink is segítenek – és ezeket spontán beszédnél, vers és mesemondásnál példaadással javítjuk. Ez hosszadalmas és nagy tapintatot igénylő munka, amely beépül a mindennapi tevékenységbe.

Saját készítésű gyűjtemény áll az óvónők rendelkezésére az anyanyelvi játékok területén.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- ♥ Az anyanyelvi nevelés tudatos tervezésével és a differenciált fejlesztéssel elérjük, hogy a gyermekek értelmes, folyamatos beszéddel fejezzék ki gondolataikat.
- ♥ A gyermekek vizuális segítség nélkül is megértik a történeteket.
- ♥ A megértett történeteket képesek visszamondani.

- ♥ Párbeszédés helyzetben együttműködnek a partnerrel.
- ♥ Beszédük jól érthető és megfelelően gazdag szókinccsel rendelkeznek.
- ♥ Kialakul a beszédfigyeljük.
- ♥ Megfelelően használják a névmásokat, a névutókat és az igemódokat.
- ♥ Jól alkalmazzák az alapvető anyanyelvi szabályokat.
- ♥ Tisztán ejtik a hangokat.
- ♥ Értsék és szeressék a humort, alkalmazzák a saját beszédükben.

4. Az óvodai élet megszervezése

Napirend

A napirend szervezésénél fontos szempontunk volt a folyamatosság és a rugalmasság elvének betartása. E két elv lehetőséget ad az elmélyült játékra, s hogy minden gyermek nyugodtan befejezhesse a megkezdett tevékenységet. Figyelembe vettük a gyermekek élettani szükségleteit és tempóját.

Arra ösztönözzük a szülőket, hogy a család és az óvoda napirendje között ne legyen aránytalanul nagy az eltérés.

6 h – 7 h	Közös játék, együttes tevékenység a csoportokban.
7 h –	A játék feltételeinek megteremtése (hely, idő, eszköz, légkör) és különböző játéksituációk kezdeményezése. A tízóraihoz elengedhetetlenül szükséges nyugodt légkör megteremtése. Az étkezéssel kapcsolatos egészségügyi teendők elvégzése, a kultúrált étkezés lebonyolítása. Az elkezdett játék folytatása, kötött és kötetlen tevékenységek megszervezése, lebonyolítása. Testnevelés.
- 12 h	Levegőzés, udvari, mozgásos játékok, séták szervezése.
12 h – 13 h	Az étkezéssel kapcsolatos egészségügyi szokások, és munkajellegű tevékenységek elvégzése. Ebéd, pihenés.
15 h – 15.40 h	Munkajellegű feladatok ellátása, egészségügyi szokások elvégzése. Uzsonna.
15.40 h – 18 h	Játék, vizuális tevékenységek kezdeményezése. Differenciált egyéni fejlesztés. Az időjárástól függően a szabad levegőn való játék, mozgás. A délelőtti időben megkezdett tevékenységek folytatásának lehetősége.

A nyári időszakban a főbb napirendi pontok betartásával lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek jól szervezeten, de szabadabban élvezhessék a nyár örömeit.

Hetirend

Az óvónők módszertani szabadságát figyelembe véve, az óvodai tevékenységek kötött illetve kötetlen formában történő szervezését az óvónő a csoportját figyelembe véve maga határozza meg, kivéve a minden korosztályra vonatkozó napi egyszeri kötelező mozgásos tevékenység, illetve az utolsó óvodás évüket töltő gyermekek számára heti egyszeri környezet megismerésére nevelés és matematika, csoportos foglalkoztatási formában.

A témakörök ajánlott elosztása a hetirendben

	3 – 4 évesek	4 – 5 évesek	6 – 7 évesek
Mozgás	5	5	5
Környezetmegism.	1	1	1 – 2
Matematika	-	1	1
Mintázás, kézimunka	1	2	2
Mese – vers	2	2	2
Ének – zene	1	1	1

5. Az óvodai élet tevékenységformái

5.1. A játék

Alapelvünk: Hagyjuk játszani a gyermekeket!

Helye a nevelés folyamatában:

Nincs olyan élménye a gyermeknek, amely ne válhatna játékká. A játék a valóságot tükrözi. A gyermek tapasztalatait, élményeit, ismereteit játssza el. A játékban formálódnak a gyermek készségei, képességei melyek lehetővé teszik, hogy a gyermek fejlődése különböző területeken magasabb szintre jusson.

A játék a személyiségfejlesztés alapvető eszköze, ugyanis minden alapvető tevékenység a játékból nő ki.

Célja:

A játék út a gyemekek számára annak a világnak megismeréséhez, amelyben élni fognak és megváltoztatni hivatottak.

Feladata:

- 5.1.1. A játék feltételeinek megteremtése.
- 5.1.2. Élménynyújtás és tapasztalatszerzés biztosítása.
- 5.1.3. A játékfajták legjellemzőbb megjelenési szintjei.
- 5.1.4. Kiegyensúlyozatlanságra, sérelemre utaló játékformák.

A fejlesztés tartalma:

- 5.1.1. A játék feltételeinek megteremtése.

A játékot azok a körülmények befolyásolják, melyek közt a játék folyik. Az óvónő feladata, hogy biztosítsa a gyermekek számára a legoptimálisabb feltételeket.

Játékidő: A játék az egész nap folyamatát végig kíséri, ezért fontos, hogy ne zavarja meg semmi, ezt szolgálja a rugalmas napirend.

Megfelelő hely: Fontosnak tartjuk, hogy a gyermekek szabadon, otthonosan mozoghassanak játék közben.

Lehetőséget biztosítunk arra, hogy a gyermekek, kreativitásukat felhasználva saját játszóhelyet hozhassanak létre maguknak, ha azt a játék megkívánja.

Az óvoda udvarán is megteremtjük a különböző életkorú és érdeklődésű gyermekek számára a megfelelő helyet a játékra.

Az első udvaron lehetőség van a barkácsolásra, konstruálásra, nyugodtabb jellegű játékokra, míg a nagy udvaron elsősorban a nagyobb aktivitással járó mozgásos játékok feltételei adottak.

Játékeszközök: Egyrészt motiválja a gyermekeket a játékra, másrészt viszont tárgya a játéknak. A játékeszközök kiválasztását a csoportok óvónői végzik, a kiválasztás szempontjait közösen határoztuk meg:

Legyen a játék:

- ❖ esztétikus
- ❖ egyszerű
- ❖ lehetőleg természetes alapanyagú
- ❖ jó minőségű
- ❖ fejlesztő hatású
- ❖ méreteiben igazodjék a gyermekhez
- ❖ nem balesetveszélyes,
- ❖ lehetőleg nem tartalmaz káros anyagot
- ❖ könnyen tisztítható

A játékeszközöket a gyermekek számára jól hozzáférhető helyen tároljuk. A gyermekek szabadon választhatják meg, hogy melyik játékszerrel kívánnak játszani és kit választanak társul maguknak a játékban.

Otthonról is szívesen hoznak be puha állatkákat a gyermekek, melynek feltétele, hogy meg kell tanulniuk vigyázni azokra, és tiszteletben kell tartaniuk egymás és az óvoda tulajdonát. A játékok elrakását rugalmasan kezeljük, azokat a játékszereket, melyek közvetlenül nem akadályozzák a más jellegű tevékenységeket (pl. az étkezést), nem fontos mindig elrakni, illetve a különböző építményeket igyekszünk hosszabb ideig megőrizni.

Nyugodt légkör: A kiegyensúlyozott játékhoz nyugodt légkörre van szükség, melynek biztosítása az óvónő feladata.

Hangulatának megfelelően lehetősége van a gyermeknek „nem játszania” is.

Óvodába lépéstől olyan barátságos, nyitott légkört biztosítunk a gyermekek számára, melyben elmélyülten és bátran mernek játékot kezdeményezni.

Az óvónőnek mindig segítségre készen kell figyelnie a gyermekek játékát, hogy ha a gyermek problémával találja magát szemben, érezze az óvónő jelenlétét, segítségét. Közvetlen beavatkozásra csak a társait állandóan zaklató gyermek esetében van szükség. A feltűnően visszahúzódó, magányos gyermekek esetében az óvónő gyakrabban vesz részt aktívan a játékban.

5.1.2. Élménynyújtás és tapasztalatszerzés biztosítása.

Élmények. Ahhoz, hogy a tapasztalatból élmény legyen, szükséges, hogy az a gyermeket érzelmileg ragadja meg. A játék témáját és tartalmát a környezetből szerzett benyomások, tapasztalatok adják, melyet óvodánkban a következőképpen valósítunk meg:

Igyekszünk számtalan lehetőséget biztosítani a közös élményszerzésre. Ennek érdekében sok sétát, kirándulást szervezünk. Az óvónők lehetőséget biztosítanak a gyermekeknek, hogy saját maguk készítsék el játékaikat.

5.1.3. A játékfajták legjellemzőbb megjelenési szintjei:

- gyakorló (érzékszervi, mozgásos vagy funkciós játék)
- szerepjáték
- konstrukciós (alkotó) játék
- szabályjáték

Minden játék alkalmával alkotnak valami újat a gyermekek, ami egy magasabb szint felé vezeti őket.

Fontos feladatunknak tartjuk, hogy játék közben megfigyeljük a gyermekeket.

Az egészségesen fejlődő gyermek játéka elmélyült, ötletgazdag, nyugodt, önálló és örömteli tevékenység.

5.1.4. Kiegyensúlyozatlanságra, sérelemre utaló játékfajták:

- gátolt játék
- kényszeres játék
- kapkodó – felületes játék
- agresszív – romboló játék

Amennyiben valamelyik gyermeknél a fent említett problémákat észleljük, az okok feltárásához az óvoda pszichológusát, és a Nevelési Tanácsadó pszichológus szakemberének segítségét kérjük.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- ♥ Szeressenek játszani a gyermekek.
- ♥ Képesek legyenek akár több napon keresztül azonos játéktevékenységben együttesen részt venni.
- ♥ Képesek legyenek önállóan kezdeményezni, szeressék a szerep – és szabályjátékokat, törekedjenek a normák és a szabályok betartására.
- ♥ Társas viselkedésükben jelenjenek meg a közösség által megkívánt viselkedési normák.
- ♥ Ismert meséket többször dramatizáljanak és bábozzanak.
- ♥ Legyenek képesek bonyolult építmények alkotására.
- ♥ Készítsenek egyszerű, kiegészítő játékeszközöket, melyeket felhasználnak játékaikban.

5.2. Mese – vers

Helye a nevelés folyamatában:

A mese – vers a fejlődő személyiség formálásának leghatásosabb eszköze.

Része az óvodai élet mindennapjait átfogó anyanyelvi nevelésnek is. Erre a tevékenységre óvodánkban helyet és időt biztosítunk ahányszor lehetőség, és igény van rá. A gyermekek számára mondott mese és vers nem egyszerűen csak szórakozási eszköz, hanem a tudat formálásának is jelentős tényezője.

Célja:

A lehetőleg magyar irodalmi művek felhasználásával hozzájárulunk a gyermekek világképének alakulásához, a nemzeti kultúra alapjainak lerakásához. Megalapozzuk a könyvhöz, az irodalomhoz fűződő pozitív érzelmi kapcsolatukat.

Feladata:

- ♥ Fejlesztani a gyermekek beszédképességét, szókincsét.
- ♥ Felkelteni és elmélyíteni a gyermekek irodalom iránti érdeklődését.
- ♥ Szélesíteni a gyermekek látókörét, fejleszteni emlékezetüket, képzeletüket.
- ♥ Irodalmi élménynyújtás.
- ♥ Esztétikai és erkölcsi hatás.
- ♥ Humorérzék.
- ♥ Irodalmi fogékonyság megalapozása.

A fejlesztés tartalma:

Minden óvodai csoportunkban megtalálható a kezdeményezések helyére kialakított kuckó vagy sarok. Az érzelmi ráhangoltságot különböző eszközökkel fokozzuk (pl. gyertya, mécses, mesemondó lány, furulya stb.)

Felhasználjuk a népi vers és mondavilágot.

Törekszünk a felhasznált irodalmi anyagok igényes összeállítására, mert tudjuk, hogy a művészi értékű irodalmi alkotások biztosítják az esztétikai élmény mélységét.

A kiválasztott versek, mesék erősítik a környezet megszeretettetését, a hagyományápolást, az évszakok szépségének felfedezését.

Lehetőséget biztosítunk a mesék, versek tartalmának dramatizálásához, megteremtjük a bábozáshoz szükséges feltételeket.

Fontos az óvónő előadásmódja – legyen beleérző, szuggesztív, követésre méltó.

Könyvtárfoglalkozásokon sajátítatjuk el a könyvek védelmét, a könyvtár használatát.

Célunk, hogy a gyermekek becsüljék és tiszteljék a könyveket, tudatosodjék bennük, hogy a könyv a kultúra hordozója.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

- ♥ Igénylik és várják a vers és a mesehallgatást.
- ♥ Szívesen mesélnek, báboznak, dramatizálnak.
- ♥ Él bennük annak felismerése, hogy a könyvek hasznos, érdekes olvasmányok forrásai.
- ♥ Játékaikban megjelennek a meseelemek.
- ♥ Tudnak meséket, történeteket kitalálni, mozgással megjeleníteni, kifejezni.
- ♥ Gondosan, megbecsüléssel kezelik a könyveket.

5.3. Ének – zene, énekes játékok

„Egy nép zenei kultúrátságát jelenti, ha a Zene mindenkié” (Kodály Zoltán)

Helye a nevelés folyamatában:

A zenei nevelésnek sajátos formáló ereje van. A gyermeki személyiség kibontakoztatásának egyik fontos eszköze a gyermekek zenei képességének fejlesztése. A zene esztétikum, rend, szükséglet, az óvodáskorú gyermekek érzelmeinek legbensőbb megnyilvánulása.

Célja:

- ♥ Olyan néphagyományokon alapuló zenei anyag kiválasztása és megismertetése, melyen keresztül erősítjük a gyermekek identitástudatát.
- ♥ Legyen öröm számukra az éneklés, a zenehallgatás, keltsük fel zenei érdeklődésüket.
- ♥ A gyermekeket a külvilágból érkező zenei hatások ellensúlyozásaként megismertetjük hozzájuk közel álló klasszikus zenével.
- ♥ Néptáncsal és népi játékokkal harmonikus, szép mozgásra nevelés, melynek megvalósulási feltétele az óvónő példamutató magatartása.

Feladata:

„Óvodáskorban a magyarság tudatalatti elemeinek beültetése, lassú kifejlesztése a feladatunk” (Kodály Zoltán)

A fejlesztés tartalma:

Ki kell használnunk, illetve építenünk kell a gyermekből fakadó spontán éneklési vágyra, melynek lehetőséget adnak a különböző tevékenységek. Minden csoportban a gyermekek rendelkezésére állnak az énekes játékokhoz való fejdíszek, kiegészítők, szerepjátszó eszközök illetve ritmushangszerek.

Az ének, zene és énekes játékok anyagát úgy választjuk ki, hogy hassanak:

- ♥ A csoportban lévő gyermekek ének és mozgásfejlődésére

- ♥ Forgás-, egyensúly és ugrókészség fejlődésére.

A zenei és mozgásanyag válogatásánál tekintettel vagyunk:

- ♥ A mondókákkal, énekkel összefüggő mozgások kivitelezési nehézségeire.
- ♥ A gyermekek hangterjedelmére.
- ♥ A ritmikus magyar népi mozgáselemek alapjainak játékos megismerésére.
- ♥ Az évszakok, ünnepek, hagyományok játékaiknak megismerésére.
- ♥ A gyermekek társas környezetére, hogy a kiválasztott dalok, játékok feleljenek meg a gyermek játékszervező kedvének, adjanak alkalmat együttes játékokra.
- ♥ Humoros, csipkelődő népi játékok, versek.

Zenei képességek fejlesztése.

- ♥ Éneklési készség
- ♥ Ritmusérzék fejlesztése
- ♥ Hallásfejlesztés
- ♥ Zenehallgatás
- ♥ Differenciált zenei fejlesztés

Óvodánkban magunkra nézve kötelezőnek tartjuk Forrai Katalin óvodáskorú gyermekek zenei nevelésével kapcsolatos ajánlásait. Az általános gyakorlaton túl, a gyermekek rendelkezésére áll a zenetárunk, mely klasszikus zenét, népzenei, gyermekoperát foglal magában.

Hagyományosnak mondható a rendszeresen szervezett táncház.

A Zeneiskolával való jó kapcsolatunk eredményeként a gyermekek élő hangszeres bemutatókon vehetnek részt.

A Tóth Aladár Zeneiskola növendékei, tanárukkal közösen szintén rendszeresen tartanak olyan bemutatót, illetve foglalkozást a gyermekek számára, mely új oldaláról világítja meg a zenét, és játékos bevezetést nyújt a zeneelméletbe.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén:

- ♥ Tudjon természetes tempóban járni, segítség nélkül tempót tartani.
- ♥ Énekelje, dúdolja az ismert dallamokat.
- ♥ Felelgetős dalt énekeljen a társával, vagy a csoporttal.

- ♥ Énekeljen vissza dallamot.
- ♥ Különböztesse meg és reprodukálja a halk – hangos, magas – mély, gyors – lassú fogalompárokat dallamban, ritmusban.
- ♥ Fejezze ki cselekvéssel a dalritmust és az egyenletes lüktetést.
- ♥ Tudjon egyszerű táncos mozgásokat végezni helyes testtartással.
- ♥ Törekedjen a tiszta éneklésre.
- ♥ Hallgassa figyelemmel a bemutatott zenét.
- ♥ Énekeljen alkalmi dalokat ünnepkörhöz kapcsolódva.
- ♥ Ismerjen fel dallamotívum alapján hallott dalt.
- ♥ Találjon ki dallamhoz mozgást, játékot.

5.4. Rajzolás, mintázás, kézi munka.

Helye a nevelés folyamatában:

Ez a nevelési terület komplexen kapcsolódik a többi tevékenységformához, szerves része az óvodai nevelés egész rendszerének. Mivel összetett, sokszínű nevelési terület, gazdag lehetőséget kínál arra, hogy a testületünk által kidolgozott „Élet – program” sajátos célkitűzéseit e tevékenységformán belül is megvalósíthassuk, a gyermekek építő-, ábrázoló-, alakító tevékenységét ezek a gondolatok is motiválják.

Célja:

Gyermekeink ismerjék meg a valóság tárgyait, jelenségeit, ki tudják fejezni megfigyeléseiket, elgondolásaikat valamilyen formában és anyagban.

Az esztétikai érzék, a szépség iránti vonzódás felkeltésén és fejlesztésén túl fejlődjön aktivitásuk, analízáló – szintetizáló képességük, feladattudatuk, a feladattartás képessége.

Feladata:

Az öröklött, vagy veleszületett adottságokat a vizuális kultúráltság gazdagítása révén tanulás, gyakorlás útján képességgé fejlesztjük.

A rajzolással, festéssel, plasztikai tevékenységekkel segítjük elő a kéz finommozgásának fejlődését, a szenzomotoros koordinációt, az érzékelés és a mozgás összerendeződését, ami előfeltétele az iskolai írástanulásnak.

A fejlesztés tartalma:

A gyermekek közötti képességbeli különbségeket maximálisan figyelembe véve a tevékenységeket úgy tervezzük, hogy ne a csoport egyszintre hozása legyen a cél, hanem minden gyermek önmagához mértén fejlődjön. Sikerélményt biztosítva fogadjuk el a fejlődés nem azonos intenzitású ütemét. Nem fogalmazunk meg külön korcsoportonkénti fejlődésszintet, mert az óvodás éveket komplexen kezeljük. Célunk, hogy minden gyermek rendelkezzen azokkal a képességekkel, melyek alkalmassá teszik őket az iskolakezdésre. A tartalmi munka megvalósítása során fontos, hogy segítsük a szülőket a gyermekek erre vonatkozó életkori sajátosságainak megismerésében, aktivizáljuk őket is, keltsük fel érdeklődésüket a vizuális nevelés különböző tevékenységei iránt.

Tudatosodjon bennük, hogy úgy segíthetik gyermekeik fejlődését, ha figyelemmel kísérik az óvodánkban folyó munkát, s ehhez kapcsolódva, lehetőséget biztosítunk a szülők számára is a különböző technikák elsajátítására (munkadélután, nyílt napok, Terézvárosi óvodanapok stb.)

Óvodánk kedvező adottságainak kihasználása gazdag lehetőséget kínál arra, hogy néhány tevékenységformában jobban elmélyüljünk. Elő kell segítenünk a gyermekek tér – forma és szín képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, komponáló-, térbeli tájékozódó-, és rendezőképeségük alakulását:

Udvarunk adottságai:

- ❖ a homokozó lehetőséget nyújt a sarazásra, mintázásra, rajzolgatásra
- ❖ az udvaron lehetőséget biztosítunk fali rajzok készítésére.

A Városliget közelsége lehetőséget nyújt az élményszerző sétákra, a természetben végezhető megfigyelésekre, levelek, termések gyűjtésére.

Gyakran látogatjuk a múzeumokat.

Megismertetjük gyermekeinkkel a szűkebb környezetünk műemlékeit – lokálpatriotizmus megalapozása.

Óvodánkban a vizuális nevelés feladatainak megvalósítása három síkon történik:

- ♥ A mindennapi élet keretein belül kötetlen foglalkozásokon, valamint a játékidőben állandó lehetőségként biztosított tevékenységi formákon keresztül.
- ♥ Fontos jelentőséget tulajdonítunk a tehetséggondozásnak, mely a hetente rendszeresen működő kézműves foglalkozásokon valósul meg.
- ♥ A nehezebben fejlődő, valamilyen tevékenységben lemaradt gyermekek számára külön mikrocsoportos foglalkozásokat szervezünk.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén:

- ♥ Helyesen fogják a ceruzát, helyesen kezelik az ecsetet.
- ♥ Kéz és szemmozgásuk megfelelően koordinált.
- ♥ Kialakul önálló, saját kifejezőmódjuk, stílusuk.
- ♥ Képesek megnevezni az alapszíneket, a sötét és világos színárnyalatokat.
- ♥ Rajzaikban, festményeikben jelezni tudják a térviszonyokat.
- ♥ Emberábrázolásuk felismerhető, tagolttá válik, s egyre több részletet tartalmaz.
- ♥ Megjelennek a mozgásábrázolás jelzései.
- ♥ Egyre nagyobb önállósággal alkalmazzák a megismert technikákat.
- ♥ Saját elképzeléseik alapján díszítenek tárgyakat, készítenek ajándékokat, kiegészítő játékokat.
- ♥ Kinyilvánítják véleményüket a saját és társaik alkotásaival kapcsolatban.
- ♥ Képesek közös alkotásra, együttműködésre.
- ♥ Tudnak formát mintázni megfigyelés és elképzelés alapján.
- ♥ Képesek figyelmüket összpontosítani, él bennük a befejezés igénye.

5.5. Mozgás

Helye a nevelés folyamatában:

Az óvodáskorú gyermeket nem lehet elképzelni tartósan nyugalmi állapotban, a testmozgás a gyermekek számára éltető elem. Az óvodások legjellemzőbb tulajdonságának a személyiség fejlődését döntően meghatározó mozgékonyágukat, mozgásos aktivitásukat kell tekintenünk.

Célja:

A mozgás gyakorlati tevékenysége során ki kell elégítenünk a fejlődést sarkalló mozgásigényt, és tudatos mozgásigénnyé kell alakítanunk. A programunk sajátos arculatából következően a hagyományos mozgásfejlesztésen túl kiemelt szerepe van a természetben történő mozgásnak, mely kirándulások, séták, túrák alkalmával érvényesül. Célunk a rendszeres mozgással megalapozni egy egészséges életvitelt.

Feladata:

- ♥ A szervezet sokoldalú fejlesztésének segítése.
- ♥ A testi képességek fejlesztése.
- ♥ A mozgásműveltség segítése.
- ♥ A mozgásigény felkeltése, kielégítése.
- ♥ Az ellenálló képesség növelése.
- ♥ A kellemes fizikai fáradtság, a hétköznapiól eltérő környezet, jó hangulat szolgálja a gyermekek lelki feltöltődését.
- ♥ Az állóképesség, ügyesség, akarat, kitartás fejlesztése.
- ♥ Az egészséges versenyszellem kialakítása.

A fejlesztés tartalma:

A gyermekek nagymozgásának fejlesztésére lehetőség nyílik az udvarunkon és a tornatermünkben, ahol különféle mozgásfejlesztő eszközök állnak rendelkezésünkre. A mozgásos tevékenységeket és az eszközöket az óvónő a gyermek életkorához, fejlettségi szintjéhez és a csoportok összetételéhez igazítja. Tornatermünk jól felszerelt, a sokoldalú mozgást változatos tornaszerekkel biztosítjuk a gyermekeink számára. A kötelező testnevelési foglalkozások anyagába tartásjavító és lúdtalpmegelőző gyakorlatokat építünk be, valamint kiemelt szerepet kap az egyensúlyérzék fejlesztése, a szem – kéz, szem – láb koordináció differenciálódása. Óvodánkban rendszeresen szervezünk

programokat részben szülők bevonásával is (Mikulás kupa, Mikulás túra, Terézvárosi óvodanapok)

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén:

- ♥ A gyermekek szeretnek mozogni, kitartóak.
- ♥ Kialakul a gyermekek nagymozgása, finommozgása, egyensúlyészlelése.
- ♥ Tudnak térben tájékozódni.
- ♥ Mozgásuk összerendezettebbé, ügyesebbé, megfelelő ritmusúvá válik.
- ♥ Növekszik teljesítő és ellenálló képességük.

5.6. A külső világ tevékeny megismerése

Helye a nevelés folyamatában:

A környezettel való ismerkedés az óvodai nevelés egészében érvényesülő folyamat. Átala a gyermekek az őket körülvevő és a tágabb természeti, társadalmi környezetről olyan tapasztalatokat gyűjtenek, amelyek – az életkoruknak megfelelően – a biztonságos eligazodáshoz, tájékozódáshoz nélkülözhetetlenek. Fontos a gyermekek intellektuális érzelmeinek a fejlesztése, ezért ha építeni tudunk a gyermekek kíváncsiságára, érdeklődésére, az egyre inkább tartós személyiségjeggyé válik. A felfedezés, a tudás öröme fokozza a gyermek akaratát, önbizalmát, kitartóbbá válik a feladatok megoldásában, ezáltal önfegyelme is erősödik.

Az állat és növényvédelem elfogadtatásával képessé tesszük a gyermekeket arra, hogy a természet életébe ne kívánjanak beavatkozni.

A matematikai nevelést folyamatként értelmezzük. Anyagát elsősorban nem ismeretek alkotják, hanem gondolkodásfejlesztést jelent, cselekvéses és gondolati tevékenységet tartalmaz.

Feladata:

- ♥ A környezeti értékek felismerése – tudatformálás.
- ♥ A környezeti fogalmak tisztázása – ismeretszerzés.
- ♥ Olyan képességek kialakítása, melyek szükségesek az ember kultúrája és környezete megértéséhez.
- ♥ Pozitív viszonyok kialakítása – attitűdök formálása.
- ♥ A környezetorientált magatartás kialakítása értékrend – értékelés.
- ♥ Környezeti minőségjavítás, tudatos, felelősségteljes cselekvés – aktivitás.
- ♥ A környezettudatos magatartás megalapozása.

A fejlesztés tartalma:

Programunk, az „Élet – program” nem más, mint egy tudatformáló, tapasztalatszerzésre épülő, ismereteket gyűjtő, a gyermekek környezethez való pozitív viszonyát alakító, pozitív szokásokon keresztül formálódó magatartás kialakítása.

Céljaink elérése érdekében óvodánkban alkalmazzuk az elemi tudományos megismerési módszereket, amelyhez biztosított a megfelelő eszköztár (nagyítók, mikroszkópok, távcsövek, iránytűk, térképek, video – kazetták, gyermekek számára kiadott tudományos ismeretterjesztő könyvek).

Az óvónők a gyermekek számára könnyed, vidám, játékos tevékenységeket kezdeményeznek.

Ezeket a személyes tapasztalás, vizsgálódás, a kötetlen szemlélődés jellemzi.

Ezek a tevékenységek illetve foglalkozások tartalmazzak:

- ♥ Különbségekre, hasonlóságra, csoportosításokra irányuló kereséseket.
- ♥ Ítéletalkotásokat, relációk feltárását.
- ♥ Konkrét és félabsztrakt fogalmak megalkotását.
- ♥ Kapcsolatok kiépítését.
- ♥ Oksági kapcsolatok keresését.

A környezeti nevelés ismeretrendszerének kialakítása ökológiai szemléleten alapuló ismeretszerzéssel történik. Törekszünk arra, hogy az ismeretek segítsék elő a környezet egészének megértését és tartalmazzanak alapvető tényeket, összefüggéseket, problémákat és az ezzel kapcsolatos megoldásokat. Olyan ismereteket nyújtunk, amelyek valódiak, realiztikusak és megfelelnek az óvodás korosztálynak, de megalapozzák a világkép, a kultúra és az értékrend alapvető elemeit.

Alkalmazzuk az elemi tudományos megismerési módszereket:

- ♥ megfigyeléseket, ahol tapasztalhatják az általuk végzett munka eredményeit
- ♥ vizsgálatokat
- ♥ összehasonlításokat
- ♥ méréseket
- ♥ kísérleteket
- ♥ modellezéseket

Programunk és céljaink megvalósulásának érdekében az átlagostól, illetve a szokásostól eltérően több kirándulást, sétát, túrát szervezünk, melyeken az alábbi külön feladatok érvényesülnek.

- ♥ növénymegfigyelés, gyűjtés
- ♥ fák megfigyelése
- ♥ állatmegfigyelés

Az Állatkert közelségét kihasználva óvodánk minden csoportja örökbe fogad egy-egy állatot, melyek rendszeres látogatását állandó állatkerti belépőnk biztosítja.

Társadalmi környezetünk tágabb megismerésére szolgálnak a tárlat és múzeumlátogatások.

Kiemelt figyelmet fordítunk a világnapok megünneplésére:

Madarak és fák napja	május 10.
Víz napja	március 22.
Föld napja	április 22.
Turisztikai világnap	szeptember 27.
Állatok világnapja	október 04.
Rokkantak napja	december 04.

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére:

A gyermekek ismerik:

- ♥ lakcímüket, szüleik foglalkozását,
- ♥ az elemi közlekedési szabályokat, a vízi, a légi és a szárazföldi közlekedési eszközöket,
- ♥ a környezetükben lévő néhány intézmény rendeltetését,
- ♥ környezetük színeinek sötét és világos változatát,
- ♥ a testrészeket, testápolási teendőiket,
- ♥ a napszakokat,
- ♥ a növény szót, annak tágabb jelentését, fejlődését, a velük kapcsolatos munkákat,
- ♥ az állatokat, különös tekintettel a Magyarországon őshonos állatok néhány fajtáját.
- ♥ Szerezzenek olyan matematikai jellegű tapasztalatokat, melyek a környező valóságban találhatók.
- ♥ Legyenek képesek halmazokat képezni a megadott szempontok alapján.

„Élet-program”

- ♥ Kialakul a biztos számfogalmuk és térszemléletük.
- ♥ Szívesen játszanak matematikai játékokat.
- ♥ Szeressék meg a matematikát.

5.7. A munkajellegű tevékenységek

Helye a nevelés folyamatában:

A munka az ember számára természetadta szükségszerűség. A játékban megtalálhatóak a munkára nevelés elemei, pl. munkafolyamatok és mozdulatok utánzása, játékszerek gondozása. A gyermekek munkáját a nevelés céljai határozzák meg. A munkára nevelés minden tevékenységben napi rendszerességgel nyomon követhető, sokrétű kapcsolatban áll minden nevelési területtel. Tervezése, szervezése automatikusan kapcsolódik a különböző tevékenységi formákhoz.

Célja:

A különböző munkafajták végzése során, gyermekeink feladattudatának, felelősségérzetének megalapozása, fejlesztése.

Feladata:

Fejlődjön a gyermekek önállósága, kitartása, önértékelése.
A gyermeki munkát a jártasság és a készség fokára kell emelni.

A fejlesztés tartalma:

A munka olyan tevékenységi forma, mely gyakorlása során a gyermekek önállósága, tapasztalatszerzése, a természeti környezet megismerése folyamatosan bővül, illetve fejlődik.

Az óvodában végzett gyermekmunka tartalmánál fogva három csoportra osztható:

Önkiszolgáló munka: ha kialakítjuk a gyermekben az önmagával szembeni igényességet, környezetéhez is így viszonyul majd.

Közösségért végzett munka, alkalmoszerű munka: elősegíti a közösségi szellem, illetve tudat kialakulását, a mások iránt érzett felelősség, toleráns viselkedés alapjainak lerakását.

Növény- és állatgondozás: teljesen átszövi a mindennapokat. Ez a tevékenység már önmagában is szemléletesen, tapasztalatok nyújtásával erősíti az élő és élettelen környezet iránti felelősséget.

„Élet-program”

Mindhárom munkafajta végzése során érvényesül az „Élet – program” filozófiája, így a fejlődés várható jellemzői a különböző nevelési területeknél illetve tevékenységformáknál jelentkeznek.

5.8. Tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely nem szűkül le az ismeretszerzésre, az óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvónők által kezdeményezett foglalkozásokon és időkeretekben valósul meg.

A gyermek cselekvő aktivitását felhasználva biztosítjuk a közvetlen, valamennyi érzékszervét foglalkoztató tapasztalás lehetőségét képességeik optimális fejlesztését.

Kielégítjük az érdeklődésüket, rávezetjük őket a gondolkodás örömének átélése, az alkotásra, az emberi és tárgyi környezet szépségének felfedezésére.

A tanulás idejét a gyermekek képességeitől és motiválhatóságuktól függően, differenciáltan kezeljük. Figyelembe vesszük a gyermekek előzetes ismereteit, tudását.

A tanulás formái:

- ♥ az utánzásos, minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás
- ♥ a spontán játékos tapasztalatszerzés
- ♥ a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- ♥ az óvónő által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés
- ♥ a gyakorlati probléma- és feladatmegoldás
- ♥ az óvónő által kezdeményezett foglalkozásokon megvalósuló tanulás.

A tanulás során pontossá válik észlelésük, érzékelésük, megfigyelő-képességük. Tartóssá válik a figyelmük, az emlékezetük, gazdagodik fantáziájuk.

6. A Szív óvoda kapcsolatrendszere

Valljuk, hogy a nevelésben a család szerepe az elsődleges, melyre építünk és azt kiegészítve szolgáljuk a gyermek harmonikus fejlődését.

A kapcsolattartás formái:

Családlátogatás – Fontos feladatunk annak feltérképezése, hogy a család és az óvoda nevelési elképzelései és nevelési módszerei megegyeznek-e. Meg kell keresnünk a lehetőséget az egységes nevelésre, melyben segít a gyermek és a család megismerése.

Szülői értekezlet – Tájékoztatjuk a szülőket a gyermekcsoport fejlődéséről. A nevelést érintő témákban előadásokat szervezünk, logopédus, gyermekorvos, pszichológus segítségével.

Nyílt napok – Megismertetjük a szülőket a korszerű nevelési eljárásokkal, ízelítőt kaphatnak az óvoda életéből. Együtt játszhatnak és tevékenykedhetnek gyermekeikkel.

Fogadó órák – Reálisan tájékoztatjuk a szülőket gyermekük fejlődéséről, megbeszéljük a következő időszak nevelési feladatait. Valamennyi tanköteles korú gyermek szüleivel egyéni beszélgetést kezdeményezünk.

Közös programok szervezése – Különbőféle rendezvényeket szervezünk, ezáltal is erősítve a család és az óvoda kapcsolatát.

A családok tájékoztatásának formái:

Zöld fal:

- ♥ Környezetünk állapotára vonatkozó adatok
- ♥ Publikációk, könyvek jegyzéke.
- ♥ Felhívások környezetvédelmi akciókra.
- ♥ Egészségnevelési és életmóddal kapcsolatos tanácsok.
- ♥ Tájékoztatás a csoportokban folyó környezeti jellegű tevékenységekről.

Szülők híradója:

- ♥ Az óvodai élettel kapcsolatos információk, tudnivalók, kérések.
- ♥ Információs tasak a szülőknek- mit várnak az óvodától.

Közös programok a szülőkkel. Kismamaklub – pszichológus részvételével.

A bölcsődébe járó gyermekeknek és szüleiknek lehetőséget adunk az óvoda megismeréséhez, nyílt nap szervezésével.

Rendszeres óvodapszichológusi fogadóórát szervezünk.

Előadásokon, beszélgetéseken adunk lehetőséget a nevelési problémák megoldásához.

7. Gyermekvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenység a Szív óvodában.

A gyermek szociális válsághordozó. A kedvezőtlen szociális, gazdasági, családi hatások, az érték és a normaválság miatt növekszik a feszültség szint és csökken a feszültségtűrő képesség, ami otthon érezteti a hatását és leggyakrabban a gyermekeken vezetődik le.

Problémát okoz a család, a szűkebb társadalmi környezet elhanyagoló nevelése, a családi konfliktusok. A család életszínvonalának drámai csökkenése veszélybe sodorhatja a kisgyermek nyugodt fejlődését.

Az óvodai gyermekvédelem az első legfontosabb jelzőrendszer, hiszen a gyermekek minden problémája itt érzékelhető először.

Feladatunk:

- ♥ együttműködni a szülőkkel
- ♥ tájékoztatás a segítő szolgáltatások lehetőségeiről
- ♥ kapcsolat kialakítása és tartása a külső segítő intézményekkel és szervezetekkel
- ♥ a szociálisan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek számára speciális foglalkozás, segítségadás
- ♥ rendszeres pszichológusi tanácsadás a rászoruló szülőknek
- ♥ a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek differenciált fejlesztése és fejlődésének segítése.

Célunk:

„A gyermek gyermekkorra boldog legyen, és hogy saját, valamint a társadalom javára élvezze azt” (ENSZ 1959. évi nyilatkozata).

Alapfeltételnek tekintjük a gyermekek személyiségének, családi hátterének, környezetének megismerését. Családlátogatások alkalmával láthatjuk a gyermekeket saját környezetükben, így jobban megértjük a gyermekeket, szülőket. Bizonyos esetekben meg kell győznünk a szülőket, hogy nem csak a túlélés a fontos (a gyermek jóllakjon, megfelelő ruhákkal rendelkezzen stb.), hanem a gyermeki szükségletek kielégítése is, mint pl. az együttes játék, közös kirándulások, vakációzás. Célunk, hogy a családok igyekezzenek „családcentrikusan” viselkedni, élni.

Fontos feladatunknak tartjuk a vészhelyzetek felismerését, bár szerencsére óvodánkban nagyon ritkán fordul elő.

Tapasztalataink azt mutatják, hogy a gyermekek félszége mögött valamilyen zavar van. Újra és újra bevonjuk a beszélgetésbe a visszahúzódókat, mert a problémák feltérképezésére néha elég beszélgetni a gyermekkel.

Az óvodavezető feladatai:

- ♥ A gyermekvédelmi esetekben az óvoda vezetője köteles intézkedni.
- ♥ Begyűjti az információkat, az óvónő, a gyermekvédelmi felelős jelzésére felkeresi a megfelelő segítő szolgálattal.
- ♥ Megelőzés céljából folyamatosan tartja a kapcsolatot az óvoda orvosával és a védőnővel.

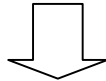
A gyermekvédelmi felelős konkrét feladatai:

- ♥ ügyintézés
- ♥ feladatok koordinálása
- ♥ belső információ áramoltatása

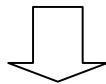
Hátrányos helyzetűnek számít, akinek alapvető szükséglet kielégítése lehetőségei korlátozottak. Családja az átlagoshoz képest negatív eltérést mutat.

8. A Szív óvoda szakmai dokumentumainak egymásra épülése.

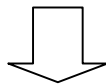
Az Óvodai nevelés országos alapprogramja

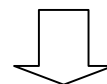
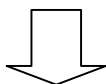
„ÉLET program”

Az óvoda éves munkaterve és értékelése
Készíti az óvoda vezetője

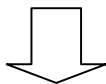

A gyermekcsoport nevelési, tevékenységi programja
Időkeret: 1 év
Készítik: a csoportos óvónők
Ellenőrzi: az óvoda vezetője

Nevelési és tanulási terv
Időkeret: 2 illetve 3 hónap
Készítik: a csoportos óvónők
Ellenőrzi: az óvoda vezetője

Szervezési feladatok
Időkeret: 2 illetve 3 hónap
Készítik: a csoportos óvónők
Ellenőrzi: az óvoda vezetője

Tevékenységek fejlesztési terve
Időkeret: 1 hónap
Készítik: a csoportos óvónők
Ellenőrzi: az óvoda vezetője

A két hónapos időkeret a beszoktatásra vonatkozik.

Harmonikusan fejlődő gyermekek nélkül nincs bizalomra érdemes jövő, s nincs emberarcú társadalom sem. A gyermek ugyanis magával viszi azt a toleranciát, vagy intoleranciát, melyet kisebbségként gyermekkorában megélt, megtapasztalt, s eszerint fog felnőttként viselkedni, így fog empátiával és segítőkészséggel vagy elutasítással és elfordulással a nálánál gyengébbekhez viszonyulni.

Budapest, 2004. május 14.

Etelakyné Sarkadi Gabriella
Óvodavezető

Felhasznált irodalom

- Loránd Ferenc Bevezetés a pedagógiába
Szemelvénygyűjtemény – Egyetemi jegyzet
OKKER Oktatási Iroda 1997.
- Gordon W Allport A személyiség alakulása
Gondolat Kiadó
Budapest 1985.
- Imre Sándor Neveléstan
STUDIUM Kiadó
Budapest 1995.
- B. Méhes Vera Az óvónő és az óvodai játék
Tankönyvkiadó 1982.
- Porkolábné
Dr. Balogh Katalin Komplex Prevenció Óvodai program
„Kudarccal az iskolában”
VOLÁN HUMÁN Oktatási és Szolgáltató RT
1997.
- Dankó Evinné dr
Dr Pereszlényi Éva JMK Óvoda
Módszertani útmutató I. Kötet
ALCIUS BT Budapest 1998.
- Bartha Jánosné
Láda Bálintné Legyen a jó modor mindennapi ékességünk
Hajdú-Bihar megyei Pedagógiai Intézet
Debrecen 1995.
- Nagyné Jánosi Éva
Kövérné Toldi Zita Pedagógiai programkészítés az óvodában
Debrecen 1996.
- Mályva
Alkotóközösség Mályva Program és Gyakorlat
VOLÁN HUMÁN Oktatási és Szolgáltató RT.
1998.
- Labanc Györgyi Óvodások környezeti nevelése
Réce-füzetek 5.
Alapítvány a Magyarországi Környezeti
Nevelésért Budapest 1998.
- Losoncz Mihályné Az óvodai anyanyelvi nevelés továbbfejlesztése
Tanítóképző Főiskola Kecskemét 1989.

Dr. Gósy Mária	Beszéd és óvoda NIKOL GMK 1997.
Gerencsér Attila	Módszertani segédanyag az Óvodai Nyelvi Kommunikációs Programhoz Debrecen 1994.
Dankó Ervinné Dr.	Az óvodai irodalmi nevelés kérdései korunkban DINASZTIA Kiadó Budapest 1993.
Nagy Jenőné	Óvodai nevelés a művészetek eszközeivel Szolnok 1997.
Nagy Jenőné	Óvodai programkészítés, de hogyan? Országos Közoktatási Intézet Budapest Az óvodai nevelés programja Országos Pedagógiai Intézet 1989.
Forrai Katalin	Ének az óvodában Zeneműkiadó Budapest 1975.
A pedagógiai szemle 1997. évi számai	
Falvay Károly	Ritmikus mozgás, énekes játék Országos Pedagógiai Intézet Iskolafejlesztési Központja és a szerző közös kiadása
Herczog Mária	A gyermekvédelem dilemmái Pont kiadó 1997.
Strauszné Simonyi Erzsébet	Az iskolai gyermekvédelem helye a gyermekvédelem rendszerében Fővárosi Pedagógiai Intézet Budapest 1997.
ENSZ	Gyermekek jogok

„Élet-program”

Legitimációs záradék

	Dátum
1. Véleményezte:	
3. Elfogadta: Nevelőtestület	2004.05.14.
4. Jóváhagyta: Budapest Főváros Terézváros Önkormányzata
5. Irattári száma:	

Érvényességi rendelkezés a nevelőtestület határozata alapján

Az „Élet – program” érvényességi ideje:

2004. szeptember 1-jétől, 2008. augusztus 31- éig tart.